

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Deželni zbor kranjski.

(IV. seja dne 21. marca.)

Predsedoval je dež. glavarja namestnik baron Lichtenberg. Prečital in odobrili se je zapisnik zadnje seje. Posl. dr. Majaronu se je dovolil dopust 8 dni. Došle peticije so se odkazale pristojnim odsekom.

Posl. Hribar v je utemeljevanje svojega, v zadnji seji stavljenega predloga — naj vlada izposluje zakon, s katerim se bodo olajšave, ki jih za nove stavbe in prezidave v Ljubljani določata § 1. in 2. zakona z dne 23. junija 1895 podaljšale do 23. junija 1905 — opozarjal, da je bil namen zakona, pomagati Ljubljani v tem, da so se dovolile davčne olajšave za poškodovane hiše in za nove stavbe. Doba teh olajšav se je omejila za to, da se kar najhitreje razvije stavbna delavnost, in da se preskrbi zdravih stanovanj. Marsikateri po potresu prizadeti hišni posestnik pa še danes ni vstanu zidati in ne ve, ali naj zida in kje naj zida. Ni dolgo tega, kar je vlada sporočila mestni občini, da še razni hišni posestniki niso vzdignili dovoljenih jim brezobrestnih popredščin. In temu je res tako. Mnogo je strank, ki hočejo zidati, a tega ne morejo. Zlasti jeden slučaj govori drastično za podaljšanje zakona: slučaj ki je sedaj pri upravnem sodišču. To je sedaj Cacakov slučaj. Cacak valed sosedovega ugovora ne more prej zidati, dokler se ne izreče upravno sodišče — če bi upravno sodišče tudi kmalu razsodilo to zadevo, bi Cacak vendar ne mogel letos zidati. Mnogo je tudi posestnikov, ki bi radi na drugem kraju zidali, pa ne morejo, ker dotični kraji še niso stalno regulirani. Tak kraj, za kateri se močno zanimajo, je severni del južne železnice. Načrt za ta del mesta je magistrat šele zadnji čas dobil in pride v prihodnji seji občinskega sveta na razpravo. Predno bo mogoče na tej podlagi stavbna dovoljenja dajati, bo še precej časa. Poleg teh razlogov je pa še taci, ki govore za podaljšanje § 2. To so razlogi, da je podaljšati davčne olajšave, zaradi razširjave in vzdrževanja stavbne podjetnosti. Veliko podjetništev se je založilo z materijalom s katerim nikamor ne

more, če poneha stavbna podjetnost, kar pa se gotovo zgodi, ako preneha veljati § 2. rečenega zakona. Marsikdo poreče: Kako to, da se ni v zadnjem času več zidalo? Odgovor ni težak. Ljudje so čakali, kako se reši vprašanje glede stavbe raznih javnih poslopij. Več posestnikov se na pr. ni moglo odločiti za zgradbo, dokler ni bilo določeno, kje bo stalo justično poslopje. Nadalnja okolnost, ki zadržuje stavbno delavnost, je ta, ker še ni rešeno kolodvorsko vprašanje. To vprašanje je jako pereče, zlasti odkar so se trgovci in obrtniki s prošnjami obrnili na južno železnico, naj se odpravi ovira na Dunajski cesti, da teče proga v nivelo te ceste. Južna železnica poslala je svojega zastopnika in konec poizvedovanj in posvetovanj in posredovanj občine in železniškega ministerstva je bil, da je železnica izjavila, da je pripravljena preložiti kolodvor. Stvar se že dolgo vleče. Lani je južna železnica predložila železniškemu ministerstvu načrte za prestavo kolodvora. Ti načrti se zdaj pretresajo. Tudi to je v zvezi s stavljenim predlogom. Če bi se sklenilo, da je južni kolodvor le za osebni promet urediti, kolodvor za drugi promet južne in drž. železnice pa preložiti tje, kjer je tovrni kolodvor, bi imelo vprašanje o napravi delavnic drž. železnice vse drugo lice nego sicer. Zagotovilo se nas je, da, kadar se reši kolodvorsko vprašanje, se začne železniško ministerstvo baviti z vprašanjem o napravi delavnic. Od tega, kje bo prihodnji kolodvor, je odvisno, kje se dobi prostor za napravo delavnic. Mestna občina ima za drž. kolodvorom veliko posestvo, katero je železniški upravi dala brezplačno na razpolago, da na njem napravi železniške delavnice. Če se na tem svetu razširi kolodvor, pridejo delavnice drugam, in na odločitev v tej stvari čaka mnogo posestnikov, kateri spekulirajo na to, da sezidajo svoje hiše blizu železniških delavnic. Končno se letos odpre tudi svet na Mirju. Ta svet se parcelira in se bodo tam zidale nove hiše. Ljubljana, ki je bila po potresni katastrofi hudo zadeta, pač zasluži, da se jo podpira, in je upati, da se izposluje nasvetovano podaljšanje davčnih olajšav.

Stavljeni predlog je bil po predlagateljevem nasvetu odkazan upravnemu odseku.

Mlekarski zadrugi v Trnovem se je povračilo posojila 500 gld. podaljšalo za jedno leto. Francu Cesarju pa se je za napravo brodu čez Savo pri Kresnicah dovolilo 100 gold. podpore. (Poročevalec Modic.)

Prošnja županstva v Št. Rupertu za podporo za napravo stacij za streljanje proti toči se je odstopila deželnemu odboru, da se nanjo po možnosti ozira. (Poročevalec posl. Povše.)

Prošnja Jakoba Bobeka iz Kala za odpis bolniških oskrbovalnih stroškov za Marijo Požar se je odstopila v rešitev dež. odboru. Mariji in Ani Lušin pa se je dovolila miloščina po 40 gld. za tri leta. (Poročevalec posl. Murnik.)

Prošnja Fr. Ravniharja za zvišane pokojnine se bo na predlog posl. Hribarja rešila v tajni seji.

Poročilo glede razdružitve selske občine Turjak v samostojni selski občini Turjak in Rob se je na predlog posl. Višnikarja vrnilo upravnemu odseku.

Prošnja okrajno cestnega odbora kranjskega za uvrstitev okrajne ceste Kropa-Tržič mej deželne ceste se je odstopila dež. odboru, da prouči tehnične in pravne razmere, in isto tako se je sklenilo glede prošnje Janeza Golčiča za uvrstitev mostu čez Soro pri Suhi mej okrajno-cestne objekte. (Poroč. posl. Šubic.)

Posl. Jelovšek je poročal o § 5. letnega poročila, občinske stvari, in je bilo poročilo odobreno.

Posl. Grasselli je poročal splošno o letnem poročilu dež. odbora, in o številkah I. (Posebni prigodki) in II. (Deželni odbor, razdelitev referatov). Poročevalec je predlagal, naj se vzame poročilo odobruje naznanje in je grajal, da se dež. odbor ne meni dosti za želje in sklepe dež. zbora. Tako je bilo 5. marca 1897. sklenjeno, naj dež. odbor v ljubljanskih dnevnikih priobčuje poročilo o važnejših sklepih, kar pa se doslej ni zgodilo, dalje je grajal pomankljivo in površno obliko raznih v poročilu priobčenih izkazov in rabo titulatur,

ker se je tudi pri drž. uradih odpravila ta razvada.

Deželni zbor je poročila po kratkem, popolnoma nezadostnem odgovoru posl. Povšeta odobrili.

Posl. Lenkh je poročal o § 1. letnega poročila „Zakonski načrti“ in je bilo poročilo odobreno.

Posl. Košak je poročal o § n. letnega poročila „Davki“ in je predlagal, naj se odobri.

Posl. Lenaršič je grajal postopanje finančne oblasti glede fatiranja dohodkov. Vsakdo skuša podati kar možno natančne podatke, a davčna oblast nikomur ne verjame, nego skuša vsakemu dokazati, da ima veliko večjih dohodkov, nego jih je fatiral. Zgodilo se je celo, da so nekateri, ki so se hoteli iznebiti sitnosti, fatirali več dohodkov, nego so jih v resnici imeli, a davčna oblast jim še vedno ni verjela!

V komisijah, koder se razpravlja o fasijah, se uradna tajnost ne varuje tako strogo, kakor bi se morala. Komaj se je o fasijah razpravljalo o komisijah, že se je po ljubljanskih kavarnah govorilo, koliko je kdo fatiral. Govornik je priporočal finančni upravi, naj bi v prihodnje verjela podanim fasijam in naj bi se tajnost teh fasij strogo varovala.

Ko je še posl. Pfeifer daljši govor o fiskalizmu prečital, je bilo poročilo odobreno.

Posl. Grasselli je poročal o letnega poročila § 3. C. „zdravstvene reči“ ter povdarjal, da laborira deželno zdravstveno osebje na kronični nestanovitnosti, da pa se razmere sedaj še ne morejo premeniti, ker nedostajajo zdravniki in živinozdravniki.

Poročilo se je odobrilo, kakor tudi poročila o letnega poročila § 9 „ustanove“ in o § 10. „osebne stvari“.

Javni seji je sledila tajna seja. Prihodnja seja bo v četrtek 23. t. m.

V Ljubljani, 21. marca.

K položaju.

Listu „Grazer Volksblatt“ se poroča baje z odlične konservativne strani, da mi-

LISTEK.

Slika iz življenja.

Spisala Márica.
(Konec.)

„S kom greš!“ vprašal jo je on.
S tem ali z onim, odgovarjala je ona.
„Lepa si kakor sama rožica“, in skušal jo je pobožati po krasnem lici, a ona ga je surovo zavračala: „Beži, beži, pijanec!“
Zameril ji ni, ampak šel k ženi in ji dejal:

„Ala imava lepo hčer, ni čuda, da vse nori za njo.“

Potem je pa legel in spal do pozne ure drugega dne; v prodajalnici, ki ni bila že davno tako polna kakor nekdanj, bili so pa hlapci in drugi ljudje.

Ko je vstal in stopil zevaje proti pol dnevu malo v prodajalnico, prišel je kmalu zopet domu h kosilu in potem zopet šel med prijatelje, kjer je ostajal dolgo v noč. Imel je lepo življenje, le žal, da ni trajalo dolgo!

Doma popoldne pa se je zbiralo mnogo Eminih sovratnic in čestilcev h kavi, in veselja ni kalil nihče.

Žid pa, ki je mej tem zalagal proda-

jalnico z blagom, a Robiča z denarjem, ni spal, ampak prav bedel je.

Sprejemal ga je vedno v svoji sprejemni sobi ter ga posedal na naslanjač sebi na desno ter vabil ga in vabil, a Robič je zahajal k njemu še prerad.

Minolo je tako nekaj časa.

Emica je postala mahoma bolj klaverna, ni se več smejala, da je vse odmevalo, razdražila se je za vsako stvarico in nič ji ni bilo več po všeči, niti popoldanski shodi, niti nove, lepe obleke.

Čitala je časopise in včasih se je v kako novico prav vglobila, držala je časopis v roki ter se zagledala v prazen prostor; v svoji glavici je pa delala in pletla čudne nevarne načrte.

Nekega jutra ni je bilo delj nego navadno iz sobe. Ko je mati šla poslušat k durim, je čula stoke, katere more provzročiti le huda bolečina.

Ko so na njen klic prihiteli ljudje in odprli siloma vrata, ležala je Ema na svoji postelji v obrazom zakritim v mehki blazini.

Obraz ji je bil čudno skrivljen in život se ji je zvijal krčevito. Stolkla si je bila ponoči žveplenk v kozarec ter je izpila, kakor je večkrat čitala; izpila radi — ne-sredne ljubezni.

Starši so javkali in tarnali krog nje

ter jo zmerjali, zakaj jim je to storila, saj se vse še lahko popravi, otroka bodo imeli radi, a očeta njegovega primorajo, da jo poroči.

In kakor bi to ne bilo dovolj, ni hotel žid še istega dne sprejeti Robiča ter mu sporočil, da mu ne more več dajati ničesa. Radi tega je moral zapreti prodajalnico, a na vrata je dal zapisati, da je zaprta, ker se popravlja; odpila se pa ni nikdar več.

Emica je ozdravela, a Robič je popival huje nego kdaj prej. Ko mu je kdo omenjal hčere ali pa njegove prodajalnice, nastal je pretep, tedaj je pa prihajal domov z groznimi kletvami ter se znašal nad ženo in hčerjo, da včasih nista mogli zaspiti prav do jutra ne.

Nekega dne je nestalo Emice, a na njeni mizici se stalo pisemce, v katerem je bilo pisano, da mora živeti z njim, katerega ljubi. Najela sta si malo sobico v neki družini.

Tako je minolo zopet nekaj časa; vse materine prošnje in očetove grožnje niso mogle zvabiti Eme nazaj v tesno pritlično temno stanovanje, kajti v hiši, kjer je prej stanoval Robič z rodbino, stanovali so že drugi, tuji ljudje. Žid se je po svoje polastil Robičevega imetja tako, da ni izdal za nje niti polovice vrednosti, on je pa prodal hišo

takoj — saj je bila na lepem mestu — najmanj za trikrat toliko, kolikor je on dal za njo. Na mestu, kjer je stala prej Robičeva prodajalnica jestvin, stoji sedaj tobakarna, kjer prodajajo vse mnogovrstne mestne novine, koleke, poštne znamke in tudi žganje.

Robič je jel popivati čedalje huje, drugega ni več imel nego stare cape, katere je nosil na sebi, tudi ženske obleke je že zapil, da je hodila revica okrog kakor be- račica.

Emica ima že troje otrok, milo prosi večkrat svojega ljubega, naj jim vendar da svoje ime, ali on se vedno otresa, da ne more, da je tako zelo ubog, in da noče njegova mati.

Nekega dne je stala pod njenim oknom truma najrazposajenejših pouličnih otrok. Skakali so, ploskali z rokami in vpili: „Še, še!“

Priletela je skoz okno blazina.

„Še, še“, vpila je dečad in priletele so mej nje rjuhe, odeje, nekaj podob, kar so otroci sprejeli z groznimi vzkliki.

Priletela je na ulico tudi jedna stolica in še marsikaj je obečal vreči na cesto razjarjeni, divji možki glas, ako bi ne bili prišli redarji in ustavili besnega Eminega ljubega. Ona — dokaj spremenjena v teh letih, dr-

nisterstvo nikakor ne misli na to, da pretrga zvezo s češkim klubom, in ako bi mislilo na to, zabranil bi ji razpor s Čehi nekdo, ki je višji kot ministerstvo. Grof Thun je češkim voditeljem obljubil, da jim parlamentarne počitnice ne prinese nikakih iznenadenj; Thun je gentleman, ki svoje besede ne bo prelomil, zato je vsaka bojazen, da se vladna politika spremeni, nepotrebna. Thun in njegovi ministri se ne puste zapeljati niti v kako protičeško niti v protinemško politiko, kajti vsi vedo prav dobro, da je možna v Avstriji le politika narodnega „juste milieu“-ja. Tisti pa, ki govoré o ministerstvu leveice, naj se gredo učiti prvih pojmov iz aritmetike. Če bi tudi Poljaki in katoliška narodna stranka podpirali tako ministerstvo, če bi dali tudi socialni demokrati in krščanski socialisti taki levičarski vladi svoje glasove, bi združeni Čehi, Slovenci in Hrvatje popolnoma zadoščali, da bi vsakemu takemu ministerstvu povsem onemogočili vladanje z državnim zborom.

K ureditvi jezikovnega vprašanja.

„Sonn- und Montags-Zeitung“ poroča, da vlada upa, da zagleda skupni nemški narodnopolitični program bel dan do konca zasedanja češkega deželnega zbora. Šele potem bo vlada določila besedilo na temelju § 14. sestavljenega provizoričnega jezikovnega zakona in je objavila. Takoj na to se skliče državni zbor. — Dr. Pacak piše v svojem kutnohorskem glasilu, da misli grof Thun res na jezikoven zakon temeljem § 14., toda ta ideja še nima konkretnih oblik ter se z njo niti ministerstvo ni bavilo v kaki seji. „Narodni Listy“ pa trdijo, da se nabira že od meseca februarja v notranjem ministerstvu z veliko naglico materijal o etnografskih razmerah na Češkem. Priprave za jezikovni zakon pa se delajo že vse leto.

Afera Žadovsky — Milan.

Ruski poslanikov namestnik v Belemgradu je dobil nalogo, izjaviti srbskemu zunanjemu ministerstvu, da ruska vlada ne more odobravati dejstva, da poslanik Žadovsky ob priliki slavlja proklamacije Srbije kraljestvom ni bil povabljen na dvorni diné. Žadovsky ni imel naročila, da se vede netaktno in osorno napram srbski vladi, pač pa se mu je ukazalo, naj z razkraljem Milanom ne obdruže. — „Reichswehr“ poroča, da ima v Rusiji kraljica Natalija največ pristašev, da pa Milana vse sovraži, zlasti odkar je prelomil svojo Rusijo, dano obljubo, da se ne vrne več na Srbsko. Kardoli je bil Milan v dunajskem jockey-klubu, ni prišel v klub niti ruski poslanik niti kak drug člen ruskega poslanstva. Žadovsky ni zaupal svojih uradnih poročil nikdar srbski pošti v Belemgradu, nego jih je pošiljal šele z Dunaja, kamor jih je prinesel osebno ali po kakem svojem odposlancu. Zategadelj je bil Žadovsky vsak drugi teden na Dunaju. Žadovsky je sedaj v Peterburgu, ter še ni odločeno, ali ostane na svojem mestu ali ga nadomesté s kom drugim. Zanj se bržčas zgodi.

Italija na Kitajskem.

V italijanskem senatu sta se izrekla senatorja Odescalchi in Pierantoni proti

namenu vlade, ki hoče vzeti za 99 let „v najem“ luko Samun. Tudi javno mnenje ni navdušeno za to, da si nakopava Italija novih stroškov ter cepi svoje itak slabe finančne moči. Listi trdijo, da bi Italija koristila le Angležem, ako bi se polastila omenjene luke. Angleži posredujejo imenom italijanske vlade v Pekinu in angleški poslanik Macdonald vodi sedaj vso akcijo, ker je postopal italijanski poslanik Canevaro toli nerodno, da ga je morala vlada poklicati domov.

Dopisi.

Iz Poljanske doline 15. marca. Narodno gospodarstvo je v rokah nekaterih prava igračev. Kar čitajo v debelih knjigah, namenjenih, provzročiti cel preobrat v gospodarstvu posameznih narodov, ali pa v tujih listih, kako svetuje tu učenjak, tam zopet kak finančni minister, kakor dr. Miquel, da bi se moglo pomoči zatiranemu kmetu, zdi se že godno gospodom v „Slovenčevih“ redakciji, da se uvede tudi pri nas Slovencih, naj velja, kar hoče. Nekaj samozavestnega je po njihovem mnenju, če se more ponášati tako majhen narod z organizacijo, jednako oni v drugih državah. Res, mogel bi biti ponosen na njo, ako bi mu kaj koristila. A ker mu take organizacije ne dopuščajo niti gmotne razmere, niti državne subvencije, kakor na Francoskem ali pa Nemškem, kjer se briga država sama za povzdigo kmečkega stanu, kjer dovoljuje ona za njo znatne podpore in jej stoji sama na čelu kot zaščitnica, naj bode naš narod skromen v tem oziru in se naj organizuje bolj domače, ker so tla toli neugodna, da se zamore izvršiti kak preobrat v narodnem gospodarstvu povoljno narodu v korist k večjem tekom bivanja jednega rodu, ne pa v petih ali pa desetih letih. „Slovenčevi“ so pač zadnjega mnenja ter hočejo kar čez noč vresničiti na slovenskih tleh vse tuje poskuse, bodisi da so se drugod obnesli, ali pa izjalovili, samo da ne zaostanemo za drugimi. Pri tem pa ne gledajo na posledice, katere zamorejo imeti jednake novotarje za narodno gospodarstvo. Tudi jim ni za stroške, ki stanejo jednaki poskusi, ker nimajo s kmetom-trpikom tistega samaritanskega usmiljenja, ki bi ga morali imeti, če mu mislijo res pomoči do boljšega stanja.

Samo jeden primer njihovega delovanja po tujem kroju!

Dr. Miquel, pruski finančni minister, je govoril nekoč, ko se je posvetovalo o državnih podporah za organizacijo kmetijskih združenj:

„Malo let je šele, kar se je pojavilo kmetijsko združništvo v Nemčiji, toda dosedanji razvoj obeta najboljši uspeh. Namerna pruske vlade je, da dospemo do popolne organizacije, tako da bode vsaka občina v državi imela svojo združno posojilnico, na katero se bode imela naslanjati zadruga za nakupovanje, za prodajanje blaga, tako da bo vsa država preprežena z zadrugami, v katerih bodo združeni mali in srednji kmetovalci. Ako dosežemo to organizacijo, potem smo dosegli zanesljivo

podlago za rešitev in ohranjenje našega kmetakega stanu, tega v socialnem pomenu toliko pomenljivega stanu. Vsikdar sem trdil, da morajo zadrugne posojilnice pripomoči k blagostanju delujočih stanov, in sedanje skušnje uresničujejo mojo trditev.“

Tako na Pruskem. Kako pa naši duhovni? Za podlago so jim te besede, ki jih je spregovoril po dolgem opazovanju narodnega gibanja nemški državnik, da jih zamorejo navajati po časopisih v slepilo svojim pristašem, a načela, ki jih vodijo pri tem, so popolnoma drugačna. Slušajmo, kako so jih zasukali pri tajnem posvetoivanju sredi naše metropole kolovodje klerikalne klike:

„Malo let je šele“ — otvori tajno zborovanje pater Evangelist — „gospoda moja“ — „kar se je pojavilo kmetijsko združništvo, toda dosedanji razvoj obeta najboljši uspeh“ — dvomimo! — „Namerna klerikalne vlade je“ — razlaga praktično doktor jezični — „da dospemo do popolne organizacije, tako da bode vsaka občina v Sloveniji imela svojo združno posojilnico, na katero se bode naslanjati imela zadruga — konsumna — za nakupovanje, za prodajanje blaga, tako da bode vsa Slovenija preprežena z zadrugami, v katerih bodo združeni mali in srednji kmetovalci in — duhovni s kuharicami —“ pogleda smehljaje se tovariša, modrega Aleksija, ki od veselja kihne — „Ako dosežemo to organizacijo“ — nadaljuje veselo modri Aleksij — „potem smo dosegli zanesljivo podlago za rešitev in ohranjenje našega kmetakega stanu, tega v socialnem oziru toliko pomenljivega stanu. Vsikdar sem trdil“ — sklene jezični zborovanje — „da morajo zadrugne posojilnice pripomoči k blagostanju delujočih stanov, in sedanje skušnje vresničujejo mojo trditev.“

Moje pa ne; kajti prepričan sem se na lastna ušesa, da govorijo ljudje: posojilnica v naši dolini je zlo vsem občanom, posebno pa onim, ki že skoraj tiče pod upno veljavo. Kakor stoje sedaj akcije, ne bode minulo deset let, in posameznim kmetijam zapoje bobnen, na katerega vdari posojilnica sama. Še nekaj! Da se ne zgodi to še preje, da bi moglo vlada sama ne vplivala na razpustitev posojilnice, opozarjam tukaj javno, ker mi je za blagor naše občine, g. dra. Šustersiča in ostalo kompanijo, naj vendar delujejo na to, da bi se sestavljale bilance za podružnice po deželah pri centrali sl. ljudske posojilnice v Ljubljani malo hitreje; okrajna glavarstva so namreč precej natančna in jih hočejo imeti pravočasno v pregled. Tudi revizorje pošiljajte večkrat, da pregledajo... Posledice nereda morejo biti velike. Toliko v pojasnilo! Če pa ne verjamete, da je res, dokažem vam natančneje.

Tudi posojilnica po deželi ne zagovarjate preveč, modri Aleksiji. v svojem cenjenem listu, ampak delujte rajši bolj za njihov blagor. V pisarni „Slovenčevi“ sedeti in ne hoditi med narod, da se prepričate sami o stališču, more se pripetiti marsikomu, da zagovarja neljubo laž. Ne vodite ljudi za nos, kako varno posojate denar. Zato vam že ni toliko, če je varno ali pa ne, samo da služí vašim strankarskim namenom. V nekem uvodnem članku vašega lista ste nekoč pisali, da je onih 300 gld., za katere je šlo, posojenih popolnoma varno. Kraja sicer niste imenovali, toda se popolnoma vjema z razmerami nekega posestnika v naši dolini, katerega ste mislili vi in ga poznam tudi jaz. Dolžnik, kateremu je posodila tukajšnja hranilnica 3000 gld. na vaše priporočilo, je že prej prosil necega odličnega „Narodovca“, da bi mu „pumpal“ to čedno svotico, a ta je dobro zvedel, da presegajo dolžnikova pasiva dokaj njegovo premoženje. Na jedni bajti je že tako vknjiženega dolga 2000 gld., torej toliko, kakor je vredna; za drugo pa ne da nihče 2400 gld. Ker ni nič opravil pri onem, nastavila mu je tukajšnja posojilnica limanice, in tiček je obsedel. Zrno je padlo na rodovitna tla, poglalo in rodilo konsumno društvo na Dobravi. Aparat še ne deluje, pa bi tudi kmalu nikdar ne, ker se je pokvaril. Nastal je tak prepir med vpisanimi odjemalci, da se stvar najbrže izjalovi. Niste-li posodili v tem slučaju denar samo iz strankarskih nermenov? Se-li ne pravi to z narodnim denarjem igrati se, delati z njim spekulacije, ker posojate tuji denar tam, kjer se zdi drugim trezno mislečim nevarno in negotovo? Sapienti sat;

Konsumnemu društvu na Trebiji že tudi preti calamitas. Blizu se čas, ko bode treba delati letni proračun, a kaže se že sedaj precejšnji primanjkljaj. Načelnik deluje že sedaj na to, da bi se ga usmilili kmetje-odjemalci in mu pomagili iz zadrege. Radi tega je nastal šum in prepir med glavnim štacunarjem Luko Pintarjem, župnikom iz Stare Oslice, in odjemalci, ki prete med gromovim krikom, da izstopijo vsi ko jeden mož ob letu iz zadrege. Manjka jim najbrže posojilnice, da bi posojevala na dobro ime — osebni kredit „konsumnega društva“ samega. Skoro jednaka preti „Slovenčevemu“ zavodu v Leskovcu. Koliko časa se pa vzdrži v Žireh, tudi ni več dvomljivo. Če nas ne ogoljufa račun, zadostuje mu slabih pet let. Trgovec na deželi z 200 odjemalci ima letnih dohodkov kakih 1200 gld., ne da bi bili pri tem vračunjeni stroški za stanovanje, obitelj, hrano, vožnjo, kalo in drugo. Koliko odjemalcev ima konsumno društvo v Žireh, ne vem natančno. Gotovo pa ne več ko 250. Prej manj kakor več. Če se računa, da kupi povprečno vsak odjemalec na leto za 60 gld., kar mi je neki trgovec zatrjeval, da je še celo preveč, in če bi se prodajalo povprečno po 10%, kakor delajo navadni trgovci za odškodnino med glavnim producentom in konsumantom, spečalo bi se na leto blaga za kakih 15 do 17 tisoč goldinarjev in bi imeli prebitka kakih 15 do 17 sto goldinarjev. To pa le v tem slučaju, če bi prodajali po isti ceni kakor navadni trgovci po deželi. No, če pa hočejo oziroma morajo dati po 2, 3, 4, ali celo po 5 odstotkov ceneje kakor drugi, ker je to menda njih glavni namen, preostajalo bi jim k večjemu letnih 1200 gld. do 1360 gld., če bi dajali po dva odstotka ceneje; po tri odstotke ceneje 1050 gld. do 1190 gld. po štiri odstotke 900 gld. do 1020 gld. po pet odstotkov pa 650 gld. do 850 gld. za trud. Seveda, take svote bi jim preostajale, če bi ne imeli nikakih stroškov, brez katerih si pa ne moremo misliti konsumnega društva v Žireh, kakor sploh ne nikjer. Samo najemnina za prostore jih stane letnih 200 gld., 2 moški osebi po 1 gld. in 2 ženski po 1 krono na dan, letnih 730 gld. in 365 gld.; torej je samo teh stroškov za jedno leto 1295 gld. Kaj pa drugo? Kje je kala, ko blago zaleži in se kaj pokvari, vožnja, da se spravi blago v Žir itd., za kar zadostuje na leto komaj okroglih 200 gld. Jasno je, da lahko uvidi vsakdo, za koliko se zamore prodajati ceneje kakor po drugih prodajalnah, kjer je prodajalec sam svoj gospodar in dela po deželi večinoma s svojimi ljudmi. Če pokrivaše konsumna društva stroške z dohodki, je nemogoče, da bi dajala ceneje, kakor drugje pri jednaki izdatkih. Zakaj jim potem nadevate tuja imena, če morate prodajati po isti ceni? Kaj ne, samo da delate propagando za svojo kliko in vjamete še kako dobro dušo v svoje peklenške zanjke. Če pa dajete ceneje, je pa tudi jasno, da hočete ugonobiti s konkurenco bornega trgovca, sami sebi pa kopljete grob; kajti primanjkljaj pri letnem računu bo rasel vedno, posebno ker ne bo raslo več število odjemalcev, ampak le posojilnica. Ne verjamem, da bi zadoščale kavcije, katero mora vplačati vsak odjemalec pri vpisovanju v društvo in da bi imele zadrugne posojilnice vedno toliko denarja na razpolago, da bi mogle mašiti razpokline pri konsumnih društvih, vsled katerih zginejo tekom petih, če ne pa vsaj desetih let vsa konsumna društva iz Poljanske doline, ki je in bo izhajala tudi v bodoče brez njih. Živela svoboda!

Položaj štajerskih učiteljev.

(Konec.)

Če se nam odkažejo dostojne plače, oživila se bo tudi v nas že umirajoča vera, v idealizme, z ljubeznijo se bomo prijeli svoje svete naloge, in uspehi ne bodo izostali.

Za nas potrošeni denar ne bo zavržen, temveč bo z najboljšo šolo donášal človeški, družbi največji dobiček.

Naravnost neprecenljive so pa koristi, koje bi imel naš mili slovenski narod od dostojno plačanih učiteljev in od boljše šole. Če komu, potrebno je vsestransko naobrazenje našemu revnemu v kulturi zaostalemu narodu, da se ojači in osamosvoji ter ne utone v morju obdajajočih ga sovražnikov.

žala je ihté najmlajše dete na prsih, a večji dve stiskali sta se k nji in glasno jokali.

Ko so pa hoteli redarji odpeljati ljubeega v zapor, pritisnila je dete hitro v naročje, stari Robičevki, ki je tudi prihitela, oklenila se njega in ga držala trdno, trdno. Malo je še mrmral na njo, potem jo pa prijel s surovo ljubeznjivostjo pod pazduho in bila sta si zopet dobra.

Iz krčme gredé hodi Robič mimo svoje nekdanje hiše. Do tja, prav do tja hodi z jedne strani ceste na drugo s pobešeno glavo, ki mu kima zdaj na desno zdaj na levo, a ko pride do nekdanje svoje hiše, pred katero stoji baš svetilka, jo privzdigne, napravi še par korakov proti nji in začne:

„Hej, hej, Nina, kdo je doma? Nina! Temno je vse, kje ste vender ljudje božji, kje ste? Aha, tam doli, hm, tam doli, tam doli so v tisti luknji. Jud, prekleti Jud, tožil te bodem, če izgubim tudi še samega sebe.“

Stopi še par korakov bliže k hiši ter jame biti s pestjo po vratih.

„Bum, bum, bum, hej, sleparji, ven iz moje hiše, ven sleparji, tatje!“

In zopet bije z močno pestjo ob vrata.

„Kaj hočete, kaj razbijate?“, je vpraševal par večerov ženski glas; „tukaj nimate iskati ničesar, poberite se z lepa, drugače pojdete z grda!“

„Go... spa... ne zamerite, pijan sem malo, pa sem pozabil... asso, caval, re, vse sem imel in vendar sem izgubil. Tone Franc, Pepi, vsi so sleparji, vsi in tista krčmarica je rekla, naj me vržejo ven, ven pred vrata; so me, ali me niso, ne vem, bastoni so bili, če bi bile spade... bilo bi vse moje...“

Okno se je lahno zaprlo, on je pa šel omahovaje in tako govoré proti sredi ceste, zadel navadno ob kako reč in zaspal. Včasih je spal vso noč na trdem tlaku, včasih ga je pa prišla žena iskat in zvelkla domu z velikim trudom.

Ko so se pa prizori pod onom ponavljali, zatožili so ga stanovalci njegove nekdanje hiše in ga tožijo še vedno; ker pa ne stori družega nego nadleguje samo, prestane par dni zapora, popiva zopet, zopet moti, zopet gre v zapor, strezne se tam dobro, a kmalu se zopet znaša ob vratih svoje nekdanje hiše.

Ema s tremi otroci živi z materjo. Obe delata, da se preživita. Emin ljubček ranil je bil v pretepu smrtno necega tovariša v krčmi in sedaj sedi že dve leti, čaka ga pa še šest dolžih let. Emici piše presrčna in skesana pisma ter ji obeča, da se poročita takoj, ko prestane kazen.

Gg. poslanci! Na Vas bo sedaj, da v dejnosti pokazate, kako cenite našo kulturno delo, da dokazate kot udje človeške družbe, koliko Vam je za veselje človeško naobrazbo, da kot člani in poklicani voditelji slovenskega naroda izročate, najdobi li naš narod boljše naobrazbo, ali naj na veke zasije za drugimi, da ostane večni blapec in se mu nikdar ne izpolni želja, biti na svoji zemlji svoj gospod.

Gg. poslanci! Vi ste glasovali za izboljšanje plač deželnih uradnikov, dasiravno ste dobro vedeli, da bo malokateri Slovenec te dohode deležen; sedaj pa, ko se urejuje plača učiteljev cele dežele, pridemo i mina vrsto, ki smo Vaši, ki največ storimo za narod naš, ki mej narodom živimo in ga v vseh strokah podpiramo; naša plača ostane do malega le v narodovih rokah.

Skoraj vsak izmed Vas, gg. deželnih poslancev, toži pri svojih poročilih, da je razmerje v deželnem zboru tako, da ne morete ničesar doseči v kulturne namene svojih volilcev, tukaj se Vam ponuja prilika, da narodu znatno pomagata na drug način.

Izgovor, kaj poreko volilci, naj Vas nikakor ne plaši, saj bo imel od boljše šole vsakdo posebno korist. Kaj pa naj poreko, če se dajejo podpore za šport in druge stvari, ki jim ničesar ne koristijo?

Tudi to naj Vas, gg. poslanci, ne moti, da nas je mnogo. Mi tega nismo sami krivi. Kje pa drugod dobivajo uslužbenci radi tega manjšo plačo, ker se jih mnogo potrebuje. Če se dobi za puške topove, za šport in vse drugo vedno denar, kolikor ga je treba, zakaj bi ga za nas ne bilo, zakaj bi se hotelo štediti ravno pri nas, kjer bi se štedljivost kruto maščevala nad celim narodom, nad vso državo?

Zaupljivo se torej obračamo do Vas, da nam z ozirom na naše preimenitno kulturno delovanje že v prihodnjem zasedanju deželnega zbora izposlujete in nakažete dostojne plače, ki nas ne bodo več poniževale pod najnižje vrste uradnikov.

Dovoljujem si pa Vas pri tej priliki še posebno prositi, da se z vso močjo uprete ureditvi naših plač po krajevnem sistemu.

Da isti ni nikakor upravičen, dokazal sem že poprej, a stvar ima še drugo žalostno stran.

Kakor je pokazala zadnja uvrstitev šol iz III. v II. plačilni razred, in pa razdelitev draginske doklade, skrbi večina deželnega zbora v prvi vrsti le za zgornji in srednji štajer, dočim se spodnjega Štajerja kolikor mogoče le malo spomni. Zakaj dela tako, pove nam dovolj jasno dejstvo, da je v Celju mestna šola v I. okoliška pa v II. plačilnem razredu.

Ako torej hočete, da bomo mi v isti meri deležni izboljšanja, kakor naši nemški tovariši, delujete na to, da se odpravi krajevni, in uvede osebni plačilni sistem.

Naravnost smešen je izgovor, da bi potem učiteljem manjkalo nagona k točnemu izvrševanju svojih dolžnostij, kakor da bi se službe na šolah z boljše plačo res odvajale le zaslužnim učiteljem, ki so poprej uživali plačo nižjega reda.

Gospoda moja, očrtal se Vam kratko naše naporno delovanje, našo korist za vsoljno človeštvo, odkril sem Vam naše bedno življenje, ter povedal česa želimo.

Če sem govoril dovolj jasno in dovolj prepričevalno, pokazala bodo Vaša dejanja. Dal Bog, da bi bila ista v prid naroda našega in cele države.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 21. marca.

— **Osebna vest.** Gosp. Luka Trafenik, nadučitelj v p. pri Sv. Florijanu poleg Rogatca, je dobil častno svetinjo za štiridesetletno vzorno službovanje.

— **Izbruh klerikalnega fanatizma.** „Vaterland“ ima tudi v Ljubljani svojega dopisnika. Nekateri so trdno prepričani, da je ta dopisnik dr. Šušteršič in si ne dajo vzeti prepričanja, da je dr. Šušteršič tudi avtor znanega škandaloznega napada na dr. Ferjančiča. Pa bodi temu kakorkoli. Nas dopisnikova oseba ne zanima čisto nič, pač pa nas zanimajo dopisi, katere priobčuje „Vaterland“. Vsi ti dopisi imajo prozorni namen, denuncirati naš list v takolimenovanih višjih krogih, in s tem zajedno oškoditi pozicijo tistih slovenskih poslancev, ka-

teri ne trobijo v rog naših klerikalcev. Tudi dopis, ki ga je priobčil „Vaterland“ včeraj, ni drugega, nego prav navadna denunciacija. Dopisnik polemizuje z našim člankom o ultramontanstvu, seveda po svoje, a ker mu nedostajajo argumentov, si je pomagal z denunciacijo, dostavši svojim klavrnim, veliko duševno siromaštvo kažočin izvajanjem: „Kato licizem „Narodov“ diši že davno po Wartburgi, po Moskvi in po Petrogradu. Čemu očitata drugim „nepatrijotizem“, če stega žesami zadostno pokazali z vzgledi!“ Pri znati se mora, da naši klerikalci znajo ovajati in obrekovati. V tem oziru so nedosežni mojstri. „Namen posvečuje vsako sredstvo“ je pač že star katoliški nauk. Nas take denunciacije ne spravijo iz duševnega ravnotežja. Mi smo se doslej držali načela, da opirajmo svoje perilo doma, a ker se klerikalci tega ne drže, bo treba poskrbeti, da se bode klin s klinom odbijal, in bomo odslej proti nemškim klerikalcem zavzemali prav tisto stališče, kakor je njihovo glavno glasilo zavzema napram narodni stranki na Kranjskem. Katoliško-narodni (!) dopisnik „Vaterlandov“ je v svoji polemiki tudi pokazal, kakega mnenja je glede vseučilišča v Ljubljani, pokazal je, da je navdušenje jednega dela slovenskih klerikalcev za vseučilišče zgolj hinavstvo. „Vaterlandov“ dopisnik, in to je brez dvoma eden merodajnejših klerikalcev, se naravnost norčuje iz slovenske univerze, češ, na tej univerzi bo veljala svoboda znanosti, torej se je poklicani krogi lahko že zdaj vesele; in svojemu zasme hovanju narodove akcije za vseučilišče dostavlja dopisnik porogljivi vzklik! „Živijo, prosta slovenska univerza!“ Ako so nas napadi in denunciacije na naš list, in na narodno stranko pustile popolnoma hladne, nas je roganje našim prizadevanjem za vseučilišče spekle v dno duše. Tako zamore pisati samo človek, kateri nima ne iskre narodnega čuta v svojem srcu, podivjan klerikalen fanatik, ki je pripravljen vse uničiti in poteptati, kar ni klerikalno, in pripravljen tudi svoj narod ugonobiti, ako neče biti pokoren sluga temnih brezdomovincev!

— **Laške grožnje.** „Piccolo“, razpravljajoč o nameravani preložitvi istrskega deželnega zbora v Koper, pravi, da so vsa istrska mesta po misljenju jednaka in da ni razlike med Porečjem, Puljem in Koprom. To je gotovo pravi „Piccolo“. Koper bo za deželni zbor ono isto, kar sta bila Poreč in Pulj; Koper bo spoštoval manjšino (!), ne bo pa trpel objestnosti in izzivanja. S tem so Lahi jasno povedali, da hočejo v Koprju manjšino „spoštovati“, dokler se ne bo ganila, da pa jo hočejo napadati ter z besedami in dejanski insultrati, ako bi bila toli objestna, da bi jih izzivala s slovenskimi govori. Prav radovedni smo, kaj ukrene vlada glede vzdrževanja redu in varnosti slovenskih in hrvaških poslancev.

— **„Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani“ proti „Soči“.** „Učiteljski Tovariš“ prijavlja naslednjo izjavo: Odbor „Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“ najodločnejše obsoja napade goriške „Soče“ na odgovornega urednika društvenega glasila „Učiteljskega Tovariša“, gosp. J. Dimnika. — Za odbor „Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“: Juraj Režek, t. č. predsednik, Engelbert Gangl, t. č. tajnik.

— **Zadnja dramska predstava.** V nedeljo, dne 26. marca t. l. bo izvanredna predstava in sicer na korist domačim igralcam in igralcem slovenske drame. Igralo se bo izvirno delo: „Za pravdo in sree“, narodna igra v petih dejanjih iz časa kmet- skih uporov l. 1573. Spisal Ant. Medved. Iz prijaznosti bodo sodelovali gg.: Noll, Fedyczkowski in Inemann.

— **Slovensko gledališče.** Mislili smo, da se bo občinstvo kar trlo pri včerajšnji gledališki predstavi, katere čisti dohodek je namenjen Prešernovemu spomeniku, pa smo se prav pošteno zmotili. Galerija in balkon pa stojišče, torej prostori, ki jih polnijo neimovitejši stanovi, obrtniki, dijak, in vo- jaki, so bili polni — parter pa je bil slabo obiskan. Inteligenca ljubljanska si je dala s tem žalostno izpričevalo, in škoda se nam

adi vsake besede, da bi ž njo ožigosali to grdo mlačnost, ki je zlasti v tem slučaju neopravičljiva! Da prirede tak večer v ko- rist spomeniku kakemu češkemu velikanu v Pragi, ali hrvaškemu v Zagrebu, bi se ljudje tamkaj kar pulili za karte in petkrat napolnili gledališče — pri nas pa ni v gle- dališče celo onih, ki predavajo o Prešernu! No to je menda dovolj! Sicer je uspel Pre- šernov večer prav častno, o čemer bomo poročali jutri v listku. Stritarjevo, Aškerčevo in Prešernovo delo ter skladbe Foersterja, Vilharja, Ipavca in Maška se izveli deloma izvrstno, de- loma dobro — vsaka izmed točk zanimi- vega vzporeda je dosegla svoj namen.

— **Slovenska beseda na čeških odrih.** Ljubimec slovenskega gledališča, gosp. R. Deyl in naš komik, gosp. Vl. Housa sta sprejela povabilo ravnateljev raznih čeških gledališč ter bodeča gostovala tekom tega in bodočega meseca v različnih vlogah v slovenskem jeziku.

— **„Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani“** priredi jutri zvečer ob 8. uri v „Narodnem domu“ (prilije na desno) dru- štveni večer, pri katerem bo nadaljeval g. nadzornik, prof. Fr. Levec, s svojim popotnim poročilom, ko je obiskal lanske počitnice jubilejsko razstavo na Dunaju ter si ogledal šolstvo v Pragi. Pri društvenem večeru bo pel slavni kvartet „Ilirija“. Gostje dobro došli!

— **V Ameriko.** Mihael Mayerle iz Podgrada v črnomeljsem okraju hotel jo je že dvakrat popihati v Ameriko, da bi se odtegnil vojaški dolžnosti. Imel pa je obakrat smolo, da ga je stražnik prijel. Ko se je včeraj pripeljal na ljubljanski kolodvor in je zagledal pri izhodu stražnika, s ka- terim je imel že jedenkrat opraviti, obrnil se je takoj in ko je videl, da gre tudi stražnik za njim, ušel je po progi. Se- veda to je vzbudilo v stražniku še večji sum in podal se je za njim in ga tudi ujel. Namesto v Ameriko, peljal se bode sedaj na Žabjak.

— **Iz Spodnje Šiške.** „Pevski večer“ čitalnice je privabil prošlo nedeljo prav mnogo členov in gostov v prijazne prostore gostilne „Pri združenju“. Šaljiva pošta je imela jako živahen promet in po „tomboli“ se je razdelilo nad 50 — večinoma prak- tičnih — dobikov. Mešani zbor je z vbra- nim petjem, pod vodstvom g. jur. Svetka, zabaval in ogreval sebe in zadovoljne po- slušalce. Zanimale so črtice o Miroslavu Vilharju kot slovenskim pesniku, sklada- telju in rodoljubu. Razni stvarni in zabavni predlogi in govori, zdravice in napitnice, spolnili so presledke mej petjem in igro, ter vzdržavali večeru značaj „zabavnega večera“, do — jutra.

— **Pevsko društvo „Lipa“.** Pri I. občnem zboru, ki se je vršil v nedeljo, dne 19. sušca t. l., so bili izvoljeni sledeči gospodje v odbor: predsednik Pavel Balog, podpredsednik Albert Pirnat, tajnik Pavel Rasberger, blagajnik Josip Heybal, odbor- niki: Henrik Nučič, Srečko Kramaršič, Karol Rakar, pregledovalca računov: Ludvik Tomažič, Radivoj Habič.

— **V Mošnjah** pri Radovljici ustano- vilo se je povodom 50letnega vladanja na- šega presvetlega cesarja „prostovoljno ga- silno društvo“. V načelstvo so voljeni gg.: Fran Kocijančič, načelnik; Ivan Reš, pod- načelnik; Andrej Jurgele, blagajnik; Ign. Rozman, tajnik.

— **Mej postajama Vrata-Trbiž** se je odkrnil dne 3. t. m. okoli polšestih zvečer precejšen del hriba nad železnico ter se posul na železnični tir. Ko bi se bilo to zgodilo nekoliko trenutkov prej, bi se lahko prigodila velika nesreča, kajti ravno ob istem času vozil je tam mimo brzovlak.

— **Sneg.** Za prekrasnimi pomladan- skimi dnevi je nastopila nova zima z viso- kim, suhim, neprestano padajočim snegom in z znatnim mrazom. Elegantne vrhne suknje in moderne pomladanske toalete so izginile in gorki kožuhi so zopet na dnev- nem redu. Zlasti se togote na novo zimo kolesarji in kolesarice, ki so delali že velike izlete.

— **Kinematograf „Excelsior“.** Z vče- rajšnjim dnevem se je začelo predstavljati „Kristusovo življenje in smrt“, posneto po oberammergauskih pasijonskih igrah. Dva- najstere podobe so: 1. Rojstvo Kristusovo in daritev sv. treh kraljev. 2. Ubeg svete družine v Egipt. 3. Sprevod Kristusov v Jeruzalem. 4. Kristus na Oljki gori. 5. Ju-

dež pred Pilatom. 6. Zadnja večerja. 7. Kri- stus pripeljan pred Pilata, ki ga pusti bičati. 8. Jezus vzame križ na svoje rame in gre proti Oljski gori. 9. Jezusa na križ pribijejo. 10. Jezusova smrt. 11. Jezusa v grob po- lože. 12. Jezus od smrti vstane. — Ker se vodstvo kinematografa „Excelsior“ toliko trudi, da ustreza vsakovrstnim željam slav. občinstva, zasluži, da ga poseča v obilnem številu. Slavno občinstvo opozarjamo na te predstave kot zadnje, ker drugi teden za- pusti kinematograf „Excelsior“ Ljubljano.

* **Papežovo zdravje** je še vedno jako slabo. Zadnja bolezen, zlasti pa operacija, ga je jako oslabil. Vživati more le prav malo in še to neredno. Zdravniki hodijo vsak dan k njemu.

* **Narodno gledališče v Zagrebu**, ki ima 50.000 gld. letne subvencije in mnogo izrednih podpor, ima letos tolik deficit, da misli vlada baje opero in balet povsem opustiti ter gojiti poslej le dramo. Tudi dunajska opera ima letos velik deficit.

* **Otroka in sebe umorila.** Na Du- naju je izginila že 12. t. m. žena pekov- skega pomočnika Magdalena Kurzmanna s šestletno hčerko Rozo in štiriletnim sinkom Antonom; vse iskanje je bilo dosedaj zaman. Ker je Kurzmanna s svojo ženo jako grdo ravnal, je vsakdo mnenja, da je nesrečnica umorila otroka in sebe.

Književnost.

— **„Učiteljski Tovariš“.** Št. 9. Vse- bina: Izjava. — Peticija „Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“ visokemu deželnemu zboru Kranjskemu. — Shod spod- nještajerskega učiteljskega v Celju. — Jak. Dimnik: Jezikovni nauk v prvem šolskem letu. — Jos. Ciperle: Kulturne slike s Kranj- skega. — Vestnik.

Telefonična in brzojavna poročila.

Jezikovni zakon.

Dunaj 21. marca. „Wt. Abendblatt“ javlja, da je sprejelo ministerstvo Thunov načrt nespremenjen. Ta vest je iz notranjih vzrokov do cela nevrjetna.

Vojni proračun.

Dunaj 21. marca. „Wiener Abend- blatt“ piše, da se vojni proračun za leto 1900 zdajno poviša. 23 milijonov gold. se porabi za regulacijo oficirskih plač ter za pomnožitev stalne vojske za 2500 mož. Glede mornarice se bode zahtevalo 6¹/₂ mi- lijonov izrednih stroškov več in naknadnega kredita 2-6 milijona gold.

Tiskovna obravnava.

Gradec 21. marca. Jutri bi se mo- rala vršiti pred dunajskimi porotniki po- rotna obravnava radi žaljenja časti, zaradi katere toži urednik „Grazer Tagblatta“ ured- nika „Grazer Extra-Blatta“. V sled bolezni jednega zagovornikov je obravnava pre- ložena.

Grof Pininski skladatelj.

Lvov 21. marca. Pri sinočni gleda- liški predstavi v proslavo Mickiewicza so peli tudi šestero pesmij, katere je zložil na- mestnik grof Pininski. Občinstvo je pri- redilo skladatelju burne ovacije.

Sneg v Trstu.

Trst 21. marca. Temperatura je ne- koliko milejša, vendar pa sneži neprestano; na morju se je pripetilo več nesreč. Z neke italijanske ladije je padlo troje pomorščakov v vodo in utonilo.

Papež bolan.

Budimpešta 21. marca. Tukajšnje klerikalno glasilo, ki ima zveze z Vatikanom, poroča, da vzbuja papeževo stanje največjo bojazen. Papež ima trebušno vodenico ter mora vedno ležati. Kadar so bolečine pre- hude, ga položijo kamorni sluga po strani, kar manjša njegovo trpljenje.

Ekspedicija na Kitajsko.

Budimpešta 21. marca. Poročila, da je nameravala Ogerska ekspedicija na Kitajsko, se prereka. Da je zbrana v Pulju večja eskadra, je vzrok prihod vojvodinje Gizele.

Obsodba na smrt.

Zagreb 21. marca. Okrožno sodišče v Bihacu je obsodilo kmeta Krtico na smrt na vislicah, ker je 29. avgusta vrgel svojo sorodnico Milico v 41 m. globok prepad. Nesrečnico so po 78 urah potegnili še živo iz prepada, vendar pa je radi poškodb umrla kmalu na to.

Condurango Malaga vino

(želodec krepčujoče vino).

(19-12) Sunja, 23. septembra 1898.
Blag. gosp. M. Leumstek, lekarnar v Ljubljani.

Rad priznavam, da je Vaše Condurango Malaga vino pristno. Deluje posebno dobro pri želodčni boli, krepi telo, lajša in vzbuja slast do jedi.

Dr. J. Folnegovič, obč. zdravnik.

Iz uradnega lista:

Izvršilne ali eksekutivne dražbe:

Posedstvo vlož. št. 45, kat. obč. Mali Videm, cenjeno 2214 gld. 65 kr., dne 28. marca v Trebnjem.

Zemljišča vlož. št. 50-52 in 207, kat. obč. Hrenovica, cenjena 2837 gld., dne 29. marca v Senožečah.

Umrli so v Ljubljani:

17. marca: Katarina Perhne, gostija, 75 let, žabjak št. 5, vodenica. — France Seliskar, zidarjev sin, 5 mes. Dolenjska cesta št. 6, pljučni katar.

18. marca: Ana pl. Schildenfeld, zasebnica, 80 let, Salendrove ulice št. 4, ostarelost. — Maria Ahčin, gostija, 84 let, Studentovske ulice št. 13, ostarelost. — Jernej Šlibar, c. kr. okr. tajnik v p. 71 let, Stari trg št. 9, mrtvoud.

19. marca: France Kališ, delavec, 61 let, Vodmat št. 85, jetika. — Mihajl Černe, delavčev sin, 7 mes. Tržaška cesta 55, črevesni katar.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. Srednji aerati tlak 736-0 mm.

Marec	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
20.	9. zvečer	725-8	-1-7 sr. jvzhod	oblačno		
21.	7. zjutraj	721-7	-2-5 sr. ssvzh.	sneg		
	2. popol.	723-8	-1-7 sl. jug	sk. oblak.		

Srednja večerajšnja temperatura -1-3°, normala: 4-4°.

Dunajska borza

dne 21. marca 1899.

Skupni državni dolg v notah.	100 gld. 95 kr.
Skupni državni dolg v srebru.	100 " 85 "
Avstrijska zlatna renta	120 " 15 "
Avstrijska krona renta 4 1/2 %	100 " 65 "
Ogerska zlatna renta 4 1/2 %	119 " 80 "
Ogerska krona renta 4 1/2 %	97 " 75 "
Avstro-ogerske bančne delnice	915 " 75 "
Kreditne delnice.	363 " 80 "
London vista	120 " 50 "
Nemški drž. bankovci za 100 mark	59 " 05 "
20 mark	11 " 79 "
20 frankov	9 " 55 1/2 "
Italijanski bankovci	44 " 25 "
C. kr. cekini	5 " 67 "

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKŠ VERŠEC, Ljubljana, Šelenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5-10 gld.

Zahvala.

Potrjeni najgloblje žalosti o prebitki izgubi naše iskreno ljubljene, angeljsko dobre matere, oziroma stare matere in tašče, sestre in tete, gospe

Ane pl. Schildenfeld
roj. Piringer

ne moremo se vsem posamezno zahvaliti ter izrekamo torej tem potom za mnoge dokaze priskrbenega sočutja, za mnogobrojne krasne poklonjene vence in za častilno obilno spremstvo nepozabne rajnice k poslednjemu njenemu počitku svojo najtoplejšo zahvalo. (547)

V Ljubljani, dne 20. marca 1899.

Globoko žalujoči ostali.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1898. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga do Trbiža. Ob 12. uri 5 m. po noči osončni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selthal Ausse, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osončni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selthal v Solnograd; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osončni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osončni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inmost, Bregenc, Curib, Geneve, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vane, Heb, Francove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Proga iz novega mesta in v Kodeljevo.** Mešani vlaki: Ob 6. uri 15 m. zjutraj, ob 12. uri 55 m. popoldne, ob 6. uri 30 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osončni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Planja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiba, Bregence, Inmosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Linca, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osončni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osončni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. — **Proga iz novega mesta in Kodeljevo.** Mešani vlaki: Ob 8. uri 19 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 35 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. — **Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika.** Ob 6. uri 55 m. zjutraj, ob 11. 8 m. popoldne, ob 5. uri 10 m. (1)

Dr. Friderika Lengiel-a

Brezov balzam.

Že sam rastlinski sok, kateri teče iz breze, ako se navrti njeno deblo, je od pamtveka znan kot najizvrstnejše lepotilo; ako se pa ta sok, po predpisu izumitelja pri pravi kemičnem potem kot balzam, zadobi pa čudovit učinek.

Ako se namaže zvečer z njim obraz ali drugi deli polti ločijo se že drugi dan neznatne luskinke od polti, ki postane vsled tega čisto bela in nežna.

Ta balzam zgledi na obrazu nastale gube in kôzave pike ter mu daje mladostno barvo; polti podeljuje beloto, nežnost in čvrstost; odstrani kaj naglo pege, žoltavost, ogerce, nosno rudečico, zajedce in druge nesnažnosti na polti. — Cena vrču z navodom vred gld. 1-50. (10-6)

Dr. Friderika Lengiel-a

BENZOE-MILO

Najmilejše in najdobrodejše milo, za kožo nalašč pripravljeno, 1 komad 60 kr. Dobiva se v Ljubljani v Ub. pl. Trnkóczy-ja lekarni in v vseh večjih lekarnah. — Poština naročila vzprejema W. Henn, Dunaj, X.

Spretno blagajničarico

slovenskega in nemškega jezika ter računstva zmožno, sprejme takoj (545-1)

Jakob Zalaznik, Stari trg št. 21.

lšče se spreten

komí.

Takojšen vstop. Ponudbe na tvrdo: A. Domicelj, Rakek. (543-1)

Lepa štajerska detelja

za zasejanje novih travnikov prav izborna, dobi se v vrečah po 100 ko Brutto za Netto po 40 gld.

pr. 100 ko postaja Litija proti povzetju pri tvrdki

Ivan Wakonigg, Šmartno pri Litiji.

Pri manjši odjemi stane 44 gld. Vreče brezplačno. (544-1)

Šentjanski premog v kosih

50 kg. 48 krajc.

10 vreč skupaj po 46 krajc., v Ljubljani vsakemu na dom stavljen. Večje množice po dogovoru se ceneje priporoča (541-1)

Anton Gerkman.

Naročila prosijo se za sedaj na-me, Marijin trg št. 1, II. nadstropje, ali po telefonski št. 32.

Moji razpečevalci po mestu nosijo rudeče čepice. Firm. 39. Einz. I.—133.

Firmaeintragung.

In das hiergerichtliche Register für Einzel-firmen wurde eingetragen die Firma: „Adolf Graf Thurn von Valsassina Dampf-ziegelei Breitenau“.

Der Firmainhaber Adolf Graf Thurn wird zeichnen: „A. Gf. Thurn“.

K. k. Kreisgericht Rudolfswert

Abth. III., am 28. Februar 1899.

(Vpis firme. V tusodni register za posamne firme se je vpisala firma: „Adolf graf Thurn pl. Valsassina parna opekarnica Breitenau“. Imetelj firme Adolf graf Thurn bo podpisaval: „A. Gf. Thurn“. — C. kr. okrožno sodišče Novomesto, odd. III., dne 28. februarja 1899.) (512)

Izginuli

80 revmatizem, protin, nervoznost, manjkanje spanja in teka, hripa, nevralgija, bledica, ohromelost, boleščih hrbenov, hrč, vtrpanje sra, tok krvi v glavo, astma, mrisle roke in noge, močenje postelje, kožne bolezni, slabodishe sapa, kolika, zobobol, ženske bolezni itd. ako se nosi Feithov pristni patent. elektro-galv. volta-kriz a gld. 1-20. Zahvaljajte prospekte s zahvalnimi pismi od

M. FEITH-a, Dunaj, II. Taborstrasse 11/B.

(436-3)

Zahvale.

Spoštovani gospod!

Zahvaljujem Vas, da ste mi poslali tako izvrstno zdravilo proti kašlju in prsni bolezni. Porabil sem jedno steklenico trpotčevega soka, pa sta mi kašelj in prsni skoraj prestala. Pošljite mi takoj še 3 steklenice vašega izvrstnega trpotčevega soka in 3 saveja čaja proti kašlju.

Z velespoštovanjem

V Divači, 19. oktobra 1897.

Vaš zahvalni

Jakob Nuppan.

Trpotčev sok (Spitzwegerich-Saft), ki tako izvrstno deluje proti kašlju, prsni bolezni, plovosti, teškemu dihanju in proti starim boleznim, dobiva se vedno svež v lekarni k Zrinjskemu, H. Brodjočin, Zagreb, Zrinjski trg 20. Naj vsakdo pazi na zaščitni znak, ker samo oni trpotčev sok je iz moje lekarnice, ki ima na steklenici sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvatskega. Cena 1 steklenice trpotčevega soka s točnim navodilom 75 novč. S trpotčevim sokom je dobro rabiti tudi goraki čaj proti kašlju. Cena 1 saveja goranskega čaja proti kašlju s točnim navodilom 35 novč. Jedno in drugo pošilja se vsaki dan po poštne povzetju. Kdor denar naprej pošlje, naj za vožni list in kiščico prilažni 20 novč. List in kiščico prilažni 20 novč.

Lekarna k Zrinjskemu

H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Naročbe, ki iznašajo 5 gld. in več, se pošiljajo franko.

Lekarna k Zrinjskemu

H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Cenjeni gospod lekarničar!

Pred kratkim časom naročil sem pri Vas jedno steklenico krepilnih švedskih kapljic; iste so meni in mojim sinom tako dobro delovale, da se moram Vam na tem dojemem zdravila najtopleje zahvaliti. Involite mi za moje sinove še tri steklenice po 80 novč. s poštne povzetjem poslati.

Medruš, 26. maja 1898.

S spoštovanjem

Vid Zanič.

Prave švedske krepilne kapljice delujejo izvrstno proti vsem žlednim boleznim, popravljajo prebavo, čistijo kri, okrepjujejo želodec. Te kapljice ozdravijo vse bolezni žleda in črev, a dobi se dober tek. Pasiti je treba na zaščitni znak, ker samo one švedske krepilne kapljice so iz moje lekarnice, ki imajo na steklenici sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvatskega. Cena 1 stekl. švedskih krepilnih kapljic s točnim navodilom 80 novč. Pošilja se vsaki dan s poštne povzetjem. Kdor denar naprej pošlje, naj za vožni list in kiščico prilažni 20 novč.

Lekarna k Zrinjskemu

H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Naročbe, ki iznašajo 5 gld. in več, se pošiljajo franko.

Lekarna k Zrinjskemu

H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

„Ljubljanski Zvon“

št. 2 leta 1898 kupi upravništvo „Ljubljanskega Zvona“.

Trgovski pomočnik

izurjen v špecerijskem in nekoliko v manufakturnem blagu, večš slovenskega, italijanskega in nekoliko nemškega jezika, z dobrimi spričevaji, želi vstopiti v službo v mestu ali na deželi. — Več se izve pod A. B. poste restante Vipava. (497-3)

Avtomatični lovilci za množine.

Za podgane gld. 2-—, za miši gld. 1-20. Lové brez nadzorstva po 40 v jedni noči, ne puščajo nobene nečistosti in se postavljajo zopet sami. Povsod najboljši vspehi. Pošilja se proti povzetju. (302-6)

M. FEITH, Dunaj, II., Taborstrasse 11/B.

Gostilna

Poljanski trg št. 5

odda se takoj na račun.

Kavcija se zahteva. — Več poizve se ravno tam pri gostilničarju. (539-2)

Trgovski pomočnik

vešč špecerijske in železninske trgovine, išče službe.

Ponudbe pod „trgovski pomočnik“ na upravništvo „Slov. Naroda“. (498-3)

Sveže

Kulmbachsko pivo

v steklenicah

priznana zdravilo in krepilo za bolnike je v zalogi trgovine (21-66)

Kavčió & Lilleg

pri „Zlatorogu“.

Priličen nakup!

Došlo je

več popolnoma novih, elegantnih, kratkih Mignon-klavirjev

izbornih v glas, s petkratno železno preprogo, kakor tudi popolnoma novi

planino (542-1)

tudi s petletnim jamstvom, katere prodajam po najzadnji ceni 315 gld. z zabojem vred. Tudi jih izposojam!

Ferd. Dragatin

ubiralec klavirjev, Florijanske ulice št. 50.

Zahvale.

Velespoštovani gospod!

Moja žena ležala je tri mesece valed trganja in kostiboli. Čim je začela upotrebljevati vaše „masilo proti kostiboli“, vstala je tretji dan, danes pa, hvala bodi Bogu, hodi. Zahvaljujem se Vam za to izvršno masilo, ostajem

V Štrmcu pri Stubici, dne 22. aprila 1898.

sluga pokoren

Bartol Lisički.

Masilo proti kostiboli (Flutid) je jako dobro zdravilo proti trganju in kulanju v kosteh, revmatizmu, bolečinam v krčkah, proti prehlajanju pri prepihu i. t. d. Masilo ojači izmučene žile, ter krepí starce, kateri trpé na slabosti nog.

Vsaka steklenica mora biti prevedena s zaščitnim znakom, to je s sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvatskega, ker samo ono masilo je iz moje lekarnice, ki nosi ta zaščitni znak.

Cena jedni steklenici masila proti kostiboli s točnim navodilom 75 novč.

Vsaki dan se raspolija s poštne povzetjem.

Kdor denar naprej pošlje, naj za vožni list in kiščico prilažni 20 novč.

(1588-25)

Lekarna k Zrinjskemu

H. BRODJOVIN

Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Edikt.

(534-3)

C. kr. okrožno sodišče v Novemestu je čez vse, kjerkoli se nahajajo premično, potem čez nepremično, v deželah, kjer velja konkurzni red z dne 25. decembra 1868, se nahajajoče premoženje protokolovanega trgovca Jerneja Šbila v Mokronogu odprlo **konkurs**, ter imenovalo konkursnim komisarjem c. kr. dež. sodn. svetnika Jožefa Stariča z uradnim sedežem v Novemestu in za začasnega upravitelja mase Frana Penca ml. v Mokronogu.

Upniki se pozivljajo, da pri roku, ki je določen na 31. marca 1899. točno ob 10. uri zjutraj na uradnem sedežu konkursnega komisarja stavijo svoje predloge glede potrjenja za zdaj nastavljenega ali o imenovanju drugega masnega upravitelja, ko so se izkazali z dokazili za svoje terjatve. Ob enem se pozivljajo vsi oni, ki hote staviti do skupne konkurzne mase kako zahtevo kot konkurzni upniki, da oznanijo svoje terjatve, tudi če bi o njih bila začeta kaka pravna obravnava

do dne 9. aprila 1899. leta

pri tem sodišči, ali pri okrajnem sodišču v Mokronogu po predpisih konkurznega reda, da se izognejo v istem zapretenih pravnih nasledkov ter jih dne 12. maja 1899. dopoludne točno ob 10 uri pred c. kr. konkursnim komisarjem pri likvidacijskem dnevu zglašijo za likvidacijo in določitev povrstnega reda.

Pri splošnem likvidacijskem dnevu prisotni zglašeni upniki imajo pravico, po prosti volitvi na mesto masnega upravitelja, njegovega namestnika in članov odbora upnikov, ki so dotedaj poslovali, postaviti druge osebe svojega zaupanja končno veljavno.

Daljšje objave tekorn konkursne obravnave pa se bodo zglašale v uradnem listu „Laibacher Zeitung“.

C. kr. okrožno sodišče v Novemestu

oddelek III., dne 18. marca 1899.